

Hiiumaa Vallavalitsus
valitsus@hiiumaa.ee

Teie: 17.12.2024 nr 9-6.1/2732
Meie: 14.01.2025 nr 3-1.1/2024/7547

V.a. Hergo Tasuja

RMK arvamus Hiiumaa valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõudele

Olete oma 17.12.2024 kirjaga RMKle esitanud arvamuse avaldamiseks Hiiumaa valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõud. Oleme tutvunud keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande, üldplaneeringu kaardimaterjalide ja seletuskirjaga. Juhime tähelepanu, et üldplaneeringu kümnendipikkuse perioodi kõrval on metsakasvatus järjepidev protsess, mille katkestamine lühiperspektiivi heaolu nimel mõjutab ka säästva metsanduse põhiväärtuste (ökoloogiline, majanduslik ja sotsiaal-kutuuriline) tasakaalustatud säilimist aastakümnete üleselt.

Lähtuvalt eelnevast, avaldame järgmist:

- Palume eemaldada kaardiandmetest RMK halduses olevatelt riigimaa kinnistutelt katastritunnustega 36801:001:0852, 39201:004:0427, 63901:001:1017 ja 63902:001:0696 asuvad väärtusliku põllumaa ruumiobjektid. Antud aladel on tegu tänaseks looduslikult metsastunud alade, kaitsealadel asuvate pärandkooslustega, mille põllumajanduslikku kasutust piirab kaitse-eeskiri või on tegu aladega, milliste pindalaline suurus ei võimalda nende iseseisvat kasutust põllumajanduslikul eesmärgil.
- Palume eemaldada kaardiandmetest RMK halduses olevalt riigimaa kinnistult katastritunnusega 63901:001:1920 tootmise maa-ala juhtotstarve, kuna tegu on loodusliku metsamaaga, mida RMK vajab oma põhitegevuseks, so metsakasvatuseks.
- Palume eemaldada kaardiandmetest RMK halduses olevatelt riigimaa kinnistult katastritunnusega 39201:001:0126 keskuse maa-ala juhtotstarve, kuna antud aladel esineb rohkelt erinevaid kaitsealuseid taimeliike, siis on antud aladel oluline looduskoosluste säilitamine.
- Palume eemaldada kaardiandmetest RMK halduses olevatelt riigimaa kinnistutelt katastritunnustega 20501:001:1279, 63901:001:1087 ja 63901:001:1920 väikeelamu maa-ala juhtotstarve kuna tegu on loodusliku metsamaaga, mida RMK vajab oma põhitegevuseks, so metsakasvatuseks.
- Palume eemaldada kaardiandmetest RMK halduses olevalt riigimaa kinnistult katastritunnusega 63901:001:1920 roheala maa-ala juhtotstarve kuna samalt alalt väikeelamu maa-ala juhtotstarve eemaldamisel jääks antud roheala siil keset majandusmetsa.
- Palume eemaldada väärtuslike metsamaastike kaardiandmetest Kapasto metsaonni, Tihu järve matkaraja, Sarve puhkekoha, Kallaste panga, Sääretirbi ning Nasva küla ja Orjaku õpperaja alad. Tegu on tiheasustusest eemal olevate aladega, kus ei ole kogukonda, kellega koos võimalike raietööde plaane teha. Antud aladel olevatest RMK külastusobjektidest lähtuva rekreatiivse kasutusega RMK tööde planeerimisel juba arvestab.

- Palume eemaldada rohevõrgustiku tingimuste peatükist (lk 65) tingimus: *rohevõrgustiku alal võib majandada raieviisidega, millega ei teki üle 2 ha suuruseid lageraielanke. Lageraie langiga piirnevas metsas võib lageraiega alustada kui puittaimestik langil on uuenenud. Uuenenud metsaks üldplaneeringu mõistes loetakse vähemalt 3 m kõrgust puistut ning okaspuu enamusega noorendiku puhul 1,5 m kõrgust puistut.* Selgitame, et metsa- ja põllumajanduslikud tegevused (sh metsakasvatustel eesmärkidel tehtavad raied) ei mõjuta rohevõrgustiku toimimist. Rohevõrgustikule avaldab mõju maakasutuse muutus põllu-, rohu- ja metsamaast muudeks kõlvikuteks, samuti tarastamine. Tegevuste piiramine väljakujunenud, maakasutusviisi piires ei ole rohevõrgustiku toimimise tagamiseks meie hinnangul asjakohane.
- Palume eemaldada väärtuslike metsamaastike peatükist (lk 70) lause: *Väärtuslikel metsamaastikel tuleb rakendada püsimeetandust, kus eesmärgiks on puistu erivanuseline ja eriliigiline struktuur ning suurte alade lagedaks raiumise vältimine.* Juhime tähelepanu, et püsimeetandus tänases õigusraamistikus ei võimalda tegeleda jätkusuutliku metsakasvatusega ja on orienteeritud raiete mõttes pigem ühekordse tulu teenimisele, mis ei ole riigimetsa vaates mõeldav. Suurte alade lagedaks raiumist võimaldavad vältida juba praegu kogu metsamaale kehtivad Metsaseaduses kirjeldatud piirangud, mis võimaldavad lagedate alade tekkimist ainult raieküpsuse saavutanud metsaosades, samuti on lageraietele kehtestatud erinevad pindalalised piirangud, mis võtavad arvesse ka naaberkinnistutel olevate puistute iseloomu. Et metsakasvatustööde raames paremini arvestada metsa muude väärtustega, teeme ettepaneku koostada koostöös kohaliku omavalitsusega väärtuslikele metsamaastikele pikaajalised metsatööde plaanid, kus on üksikjuhtumi põhiselt ja konkreetseid looduslikke olusid arvesse võttes lahendatud iga metsaosa parim kasutusviis. Hiiumaa vallas oleme antud plaanid juba koostanud Hausma-Paluküla, Kärkla linna, Leemeti, Luidja-Paope küla, Puski küla, Ristna-Kalana küla, Meelste-Tahkuna küla ja Öngu küla kõrgendatud avaliku huviga aladele.
- Palume eemaldada väärtuslike metsamaastike peatükist (lk 70) laused: *Metsauuendusele (maapinna ettevalmistamine ja uute puittaimede istutamine) üldjuhul kulutusi ei tehta. Minimaalsel määral reguleeritakse loodusliku uuendamise käigus kasvama hakanud puid, et saavutada nõnda metsa soovitud liigiline koosseis ja struktuur.* Selline metsamajanduslik vaade, kus metsakasvatusele ei olda valmis panustama, ei ole eetilise ega jätkusuutlik.
- Palume eemaldada väärtuslike metsamaastike peatükist (lk 70) tingimus: *raieküpset metsa võib majandada raietega, millega lagedaks raiutava ala ulatused (hailud) ei ole suuremad kui 0,3 ha. Hailude asukoht ja nende kuju maastikus valida vastavalt puistu omadustele ja kasvukohatüübile püüdes vältida sirgeid piirjooni.* Selliste numbriliste piirangute loodusoludesse mahutamise on kunstlik tegevus. Teeme ettepaneku kirjeldada raielade kuju ja suurus ning muud täiendavad tingimused juhtumipõhiselt iga ala kohta koostatavas pikaajalises metsatööde plaanis.
- Palume eemaldada väärtuslike metsamaastike peatükist (lk 70) tingimus: *harvendusraied on lubatud eesmärgiga soodustada loodusliku uuenduse teket, tagades loomulikule järelkasvule piisava valguse ning toitainete kättesaadavuse.* Tegu on metsakasvatustel võimatu ülesandega. Metsaseaduse paragrahv 28 alusel tehakse harvendusraiet metsa väärtuse tõstmiseks, metsa tiheduse ja koosseisu reguleerimiseks ning lähitulevikus väljalangevate puude puidu kasutamise võimaldamiseks. Et säiliks puistu elujõulisus ka peale harvendusraiet, on Metsaseaduses kirjeldatud puistu raijärgse tiheduse miinimummäärad, mis on liiga kõrged selleks, et harvendusraiega hõrendatud puistu all oleks võimalik valgus- ja juurkonkurentsi tingimustes metsauuendusel tekkida.
- Palume eemaldada väärtuslike metsamaastike peatükist (lk 70) tingimus: *raiete perioodilisus on alal 15-30 aastat.* Metsakasvatusele raietega sekkumise perioodilisus sõltub nii kasvukohast, puuliigist kui puistu vanusest ja varieerub seetõttu mõnest aastast

noores metsas kuni aastakümneteni vanas metsas. Samuti võib ette tulla metsakahjustusi, mis nõuavad kohest sekkumist. Selline kunstlik periodiseerimine vähendab mitte ainult puistute majanduslikku, vaid ka rekreatiivset väärtust.

- Palume eemaldada mõistete peatükist (lk 88) püsimeetsa termini juurest lause: *Püsimeetsana majandamine käesoleva seaduse tähenduses on välja raiutud või välja langenud puude pidev asendumine või asendamine uute kasvukohale looduslikult omaste puudega*. Juhime tähelepanu, et tegu on üldplaneeringu, mitte seaduseelnõuga.
- Palume ehituskeeluvööndi vähendamise ettepaneku kaardimaterjalides täpsustada RMK Sääretirbi telkimisala kuju vastavaks allpool tooduga. Praegune ruumikuju ei kata parklat ja kõiki olemasolevaid värselt rekonstrueeritud puhkerajatisi.

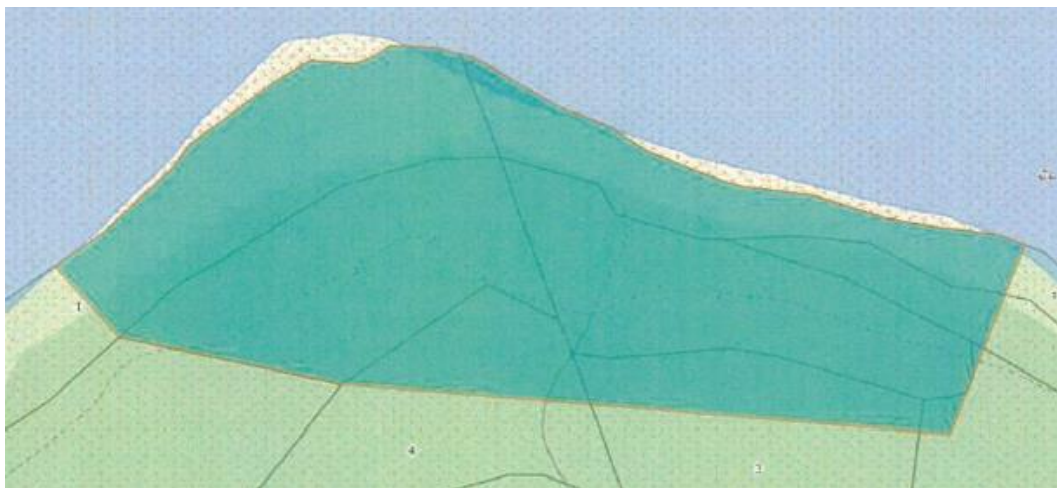
- Palume lisada ehituskeeluvööndi vähendamise ettepaneku seletuskirja ja kaardimaterjalidesse RMK Säärenina lõkkekoht alloleval kujul. Antud ala on nii kohaliku omavalitsuse kui Keskkonnaametiga kooskõlastatud RMK Saaremaa ja Hiiumaa külastusalade külastuskorralduskava 2020–2029 koostamise raames.

- Palume lisada ehituskeeluvööndi vähendamise ettepaneku seletuskirja ja kaardimaterjalidesse RMK Kaleste telkimisala alloleval kujul. Keskkonnaamet on ehitustegevuse antud alal kooskõlastanud 05.03.2019 kirjaga nr 7 9/19/3011-2.

- Palume lisada ehituskeeluvööndi vähendamise ettepaneku seletuskirja ja kaardimaterjalidesse kavandatav RMK Lõimandi nina telkimisala alloleval kujul. Antud ala on nii kohaliku omavalitsuse kui Keskkonnaametiga kooskõlastatud RMK Saaremaa ja Hiiumaa külastusalade külastuskorralduskava 2020–2029 koostamise raames.

Oleme avatud koostööks, et leida üldplaneeringus metsandust käsitlevale osale metsakasvatuse vaates jätkusuutlik ja kõiki osapooli arvestav lahendus.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Jürgen Kusmin
RMK Kinnisvaraosakond
Planeeringute spetsialist
jyrgen.kusmin@rmk.ee
505 3387

Koopia: info@kliimaministeerium.ee, maaruum@maarium.ee